

DEDER

Camelina sativa

Deder is relatief eenvoudig te telen. De teelt stelt weinig eisen op vlak van bodem en is droogteresistent. De teelt is een oud cultuurgewas in Europa, maar is in vergetelheid geraakt. Van de oliehoudende zaden werd vroeger lampenolie gemaakt, maar de huidige toepassingen zijn veel diverser.

PLANTKENMERKEN

Algemeen	• Zomer- en wintervariant, behoort tot de Brassicaceae (kruisbloemigen)• Korte teeltduur van 80 – 120 dagen, voor- of nateelt mogelijk• Mengteelt met granen en leguminosen• Zeer droogtetolerant• Rassen: Alma, Ligena, Calena, Zuzana, ...
Hoogte	• 30 – 100 cm
Bloei	• Mei – juli, gele bloemen, nectarbron voor veel insecten
Zaad	• kleine oranje-bruine zaden, duizendkorrelgewicht 0,8 – 1,6 g
Oorsprong	• Komt van nature voor in Europa en delen van Azië. Zeer oud cultuurgewas in Europa. Wordt nu vooral in Europa en Noord-Amerika geteeld voor de olie.

TEELTKENMERKEN

Bodem	• Geen specifieke eisen aan de grondsoort, kan ook op marginale gronden• Bodemverdichting en langdurig vochtige bodems vermijden
Bemesting	• Lage bemestingsbehoefte, 1 toepassing bij zaai• Adviesbemesting: 80 – 120 kg N/ha, 60 – 80 kg P₂O₅/ha, 100 – 50 kg K₂O/ha.

- Teeltrotatie**
- Teeltrotatie minimaal 4 jaar, kruisbloemigen (koolzaad, mosterd) vermijden
- Zaai**
- Standaard graanzaaimachine
 - Zaaidichtheid: 5 – 7 kg/ha (400 tot 600 zaden per m²)
 - ! • Zaaidiepte: Ondiep op 0,5 – 1,5 cm
 - ! • Fijn zaaibed, eventueel aandrukken met rol
 - Rijafstand: 12,5 – 30 cm, i.f.v. beschikbare machines voor onkruidbeheersing
 - Zaaidatum: half maart – half april
- Onkruid**
- Eerste blaadjes in rozetvorm helpen onkruid onderdrukken
 - Mechanische onkruidbeheersing
 - wieden elke 4 – 7 dagen tot het sluiten van het gewas
 - schoffelen indien de onkruiden te groot zijn voor wieden
 - Eén herbicide erkend in vooropkomst: Devrinol (7716P/B), zie fytoweb.be
 - Onkruidzaden in de oogst vermijden omwille van extra droog- en schoonkost
- Ziekten en plagen**
- Ziekten en plagen beperkt
 - Schimmels: echte en valse meeldauw, geven weinig problemen
 - Bestrijding echte meeldauw: Kumulus WG (9185P/B), zie fytoweb.be
 - Plagen: Aardvlo, koolzaadglanskever, snuitkever, knollenbladwesp
 - Bestrijding bladluizen (Aphididae/Lachnidae/Callaphididae) en aardvlooiën (Epitrix sp.): Evure (10728P/B), Mavrik (7535P/B), zie fytoweb.be
- Oogst**
- Klassieke maaidorser met instellingen voor fijn zaad (cf. koolzaad): zeven zeer fijn, windsnelheid en trommelsnelheid minimaal
 - Oogstdatum: eind juli – begin augustus, gelijkmatige afrijping
 - Vochtgehalte: maximum 9%, drogen niet nodig in droge en warme zomers
- Opbrengst**
- 1.500 – 3.000 kg zaden per ha (met stro-opbrengst van 2 ton droge stof)

PRODUCTKENMERKEN

- Inhoudsstoffen**
- Zaden: 40% ruwe olie, 23 – 30% eiwit
 - Olie: rijk aan vitamine E, 90% onverzadigde vetzuren waarvan 33% omega 3-vetzuren; rijk aan linol- en linoleenzuur en andere essentiële vetzuren; heldergeel; broccoli-achtige smaak en geur; 5 – 6 keer meer omega 3-vetzuren dan koolzaadolie
- Toepassingen**
- Zaden: hoogwaardige eiwitbron
 - Olie: hoogwaardige culinaire olie; voedingssupplement; huidverzorging; industriële smeermiddelen, lakken en verven; biobrandstof (o.a. alternatief voor kerosine en als tractorbrandstof)
 - Perskoek: veevoeding, voeding (brood, vegetarische burgers, pasta, ...)

Deze teeltfiche kwam tot stand binnen het plattelandsproject Korte ketens voor innovatieve niche telten en is gebaseerd op literatuur en de praktijkervaring van Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant.

